

رابرت اگنر، لستر دندان

برگزیده‌ی نوشته‌های اساسی
برتراند راسل

ترجمه‌ی

کاظم فیروزمند

فهرست

۹	مقدمه‌ی ویراستاران
۱۳	سپاس‌گزاری
۱۵	تأملاتی درباره‌ی برتراند راسل
۱۹	نکته‌هایی طنزگونه از قلم راسل
۲۳	فهرست زمانی آثار اصلی راسل
۲۹	گاه‌شماری وقایع زندگی برتراند راسل
۳۵	مقدمه

بخش یکم

فرازهایی از زندگی‌نامه‌ی خودنوشت

۴۷	۱. خاطرات مذهبی من
۵۵	۲. تحول فکری من
۷۷	۳. سازگاری: مختصری در حسب حال
۸۵	۴. چرا به فلسفه رو کردم

بخش دوم

ادیب برنده‌ی جایزه‌ی نوبل (مقاله‌پرداز و نویسنده‌ی داستان کوتاه)

۹۳	۵. چه‌طور می‌نویسم
۹۹	۶. ستایش انسان آزاد

بخش سوم

فیلسوف زبان

۱۱۳	۷. زبان
۱۳۱	۸. کاربردهای زبان
۱۴۱	۹. پیروان «کاربرد عام»

بخش چهارم

معرفت‌شناس

۱۵۱	۱۰. شناخت با آشنایی و شناخت با توصیف
۱۶۳	۱۱. نظریه‌ی شناخت
۱۷۱	۱۲. مقدمات معرفت‌شناختی

بخش پنجم

فیلسوف متافیزیک

۱۸۱	۱۳. ماتریالیسم، گذشته و حال
۱۹۷	۱۴. زبان و متافیزیک
۲۰۷	۱۵. عدول از فیثاغورث

بخش ششم

مورخ فلسفه

۲۱۷	۱۶. فلسفه در قرن بیستم
۲۴۳	۱۷. منطق ارسطو
۲۵۳	۱۸. سیر تفکر در قرن نوزدهم
۲۶۷	۱۹. فلسفه‌ی تحلیل منطقی

داشته‌اند. شاید هیچ فیلسوف متخصصی تا این حد مورد اقبال خوانندگان قرار نگرفته، درباره‌اش بحث نشده و مورد سوءتعبیر و بدفهمی قرار نگرفته است. این مجلد کوششی است برای ارائه‌ی مقالات روشن‌گری به قلم برتراند راسل از سال ۱۹۰۳، که مقاله‌ی تحسین‌شده‌ی «ستایش انسان آزاد» را نوشت، تا ۱۹۵۹، که مقاله‌ی مرجع‌اش «جهان ذهنی گسترنده» را نگاشت.

مقاله‌ها به خاطر سهمی که، در زمان نگارش خود، در پیش‌برد تفکر داشته‌اند برگزیده شده‌اند. چنان‌که خود راسل می‌گوید: «هیچ شرمسار نیستم که نظراتم تغییر یافته است. کدام فیزیک‌دان که در ۱۹۰۰ فعال بوده است می‌تواند این تصور گزافه را به خود راه دهد که نظراتش تغییری نکرده است؟»

راه مناسب دیگری برای تماس مستقیم با اصل اندیشه وجود ندارد؛ همین‌طور راه دیگری برای خواندن آثار اصلی هیچ متفکر بزرگی در تمامیت آن نیز موجود نیست. گزینه‌ها و دستچین‌های آثار راسل غالباً فقط یک دوره از تفکر او را نشان می‌دهند. مثلاً، بعضی‌ها نظرات او را در یک برهه‌ی زمانی محدود (عرفان و منطق، ۱۹۰۳-۱۹۱۷) بیان می‌کنند، در حالی که عقیده‌ی بعضی دیگر ناظر بر نظرات وی در موضوعات خاصی است (چرا مسیحی نیستم، ۱۹۵۷). ما قصد نداشتیم مورد دیگری بر این تعداد بیفزاییم.

قصد ما آن بوده است که طرح وسیعی از نگرش‌های یکی از معدود متفکران اثرگذار قرن بیستم ارائه دهیم. تردیدی نیست خوانندگانی باشند که گزینه‌های دیگری از آثار راسل را پسندند، اما هر گردآورنده‌ای با این مشکل روبه‌رو است.

ویراستاران گزینه‌های مربوط به فیلسوفان قرن بیستم با معضل غریبی رویارویند. معاصر بودن دوره‌ی خلق آثار و نگرش‌های عاطفی شدید به چهره‌های بزرگ اندیشه، گاهی واقع‌نگری را تقریباً ناممکن می‌سازد.

مورخ دوران گذشته، فقط باید چهره‌هایی را تصویر کند که بر اساس اسناد و مدارک به او رسیده است، حتی اگر در این میان تحریف و درهم‌ریختگی وجود داشته باشد؛ اما ترتیب‌دهندگان گزینه‌های آثار چهره‌های معاصر باید زیر دقت و مراقبت هواداران و مخالفان زنده به کار پردازند. ما بر آن شدیم که گزینه‌ی خود را عرضه کنیم و بگذاریم که خود راسل و آثارش سخن گویند.

پیش از آن‌که بگذاریم خواننده به سراغ متن کتاب برود، لحظه‌ای مکث می‌کنیم تا یک راننده‌ی تاکسی را در این‌جا جاودانه کنیم که یکی از ما را از دیداری لذت‌بخش با سر استتلی آن‌وین به یکی از هتل‌های لندن می‌برد. روزی بود که زندگی‌نامه‌ی راسل به قلم وود منتشر شده بود و راننده متوجه شد که مسافرش با تحسین آن را ورق می‌زند.

«همان زندگی‌نامه‌ی تازه‌ی راسل است که درباره‌اش خوانده‌ام؟»

«بله، من هم می‌خواهم بخوانم‌اش.»

«من هم همین‌طور، طرز کار محشری دارد، این‌طور نیست؟»

و بدین‌سان شما را به صفحاتی دعوت می‌کنیم که این «طرز کار محشر» را مستدل می‌سازد.

رابرت ای. اگتر
لستر ای. دنان